

СТАНОВИЩЕ

за дисертационен труд на тема

**„Детският мюзикъл в творчеството на българските композитори
от втората половина на XX и началото на XXI век ”**

(Проблеми при вокалната интерпретация от деца-изпълнители)

на редовен докторант на Югозападен университет „Неофит Рилски”,
Благоевград

Красимира Георгиева Цуцуманова

за присъждане на образователната и научна степен „Доктор”,

област на висшето образование: 8. Изкуства,

професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство,

докторска програма: Теория и практика на изпълнителското изкуство.

**от доц. д-р Христо Павлов
НМА „Проф. П. Владигеров”**

Дисертацията на Красимира Цуцуманова изследва български мюзикъли, които са написани в последните 50 години, и имат възможности за сценична реализация от деца-изпълнители. Това определя и практико-приложния характер на тази разработка, прави я особено актуална и ценна за работата на диригенти, педагози по пеене и хормайстори, ангажирани с мюзикълното изкуство и неговото представяне. В тази научна област няма много теоретични изследвания и се очаква настоящия труд да предизвика особен интерес в музикалните среди, както и сред диригентите на детски и младежки хорови състави.

Професионалната специализация в хорово-диригентската катедра на НМА „Проф. П. Владигеров” и натрупаният, вече значителен практически опит като ръководител на певческа формация, са сериозен фактор в личното ѝ израстване и стабилна основа за теоретико-изследователско развитие. От важно значение за насочването на Цуцуманова към тази изследователска област е факта, че тя съчетава в своите дейности диригентската с

педагогическата професия, ръководи свой хоров състав, който има сериозни сценични прояви в страната и в чужбина.

Несъмнен принос за нейното развитие, вече като изследовател, има научният ѝ ръководител доц. д-р Мария Горанова, което се вижда в цялостното структуриране на дисертационния труд, в неговата последователна и точна разработка, в изградените умения за анализ и научни обобщения.

Дисертационният труд на Красимира Цуцуманова обхваща увод, три глави, изводи и заключение и е разгърнат в 179 страници основен текст. Към него е представена широка библиография, свързана с български и чуждестранни източници, интернет публикации, интервюта с 21 съвременни български композитори, които работят в мюзикълния жанр, 3 таблици в Приложение.

Обектът и *предметът* на изследването са точно посочени, а *целите* на разработката са постигнати, според посочената програма и нейната последователност.

В първа и втора глава на дисертационния труд са налице основанията на дисертантката да следва избраната тематична програма, свързана със съвременните български мюзикъли. Въведените компоненти в изследването: класификация по проблематика на мюзикълите и периодизация на творческото им създаване, дават много точна представа за педагогическите и художественомузикални цели, заложи в тяхното съдържание, за тяхното значение за авторите, които творят в жанра, за приложимостта на тези творби в концертноизпълнителската дейност. Графичните изображения на резултатите от изследването във фигури, диаграми и класификации чудесно онагледява действителната ситуация, в която се създава, развива и представя новото мюзикълно творчество.

Основната изследователска дейност се разгръща в трета глава, която има и ключово значение за целите на научното изследване. Проблемите при интерпретацията на избраните мюзикъли са представени в логична връзка с различните възрастови показатели на евентуалните изпълнители, свързани са с обучителните процеси в училищната дейност, отразяват възможното развитие и очаквани резултати чрез извънкласните форми на творческа работа. Обхваната е цялата панорама на конкретните детски певчески, артистични и танцови проблеми, съпътстващи участниците в спектаклите. Точно са посочени взаимовръзките на детския изпълнителски състав с диригента, със съпровождащия оркестър /по-малък състав, само пиано или звукозапис/. На вниманието на дисертантката са и възможностите за изпълнението на режисьорската концепция и овладяването на сценичното пространство като пеене и игрово развитие. Обърнато е внимание и на способностите на децата –изпълнители да пресъздават на сцената нетипични герои, непознати същества, различни възрастови категории и др. проблематика. Цялостният обхват на изследователските текстове се подкрепя от съответните музикални примери и кореспондира с изказаните творчески мисли, мнения и концепции от авторите на това творчество.

Държа да отбележа важния съставителския принос на дисертантката в разработените таблици с композиторско творчество и направените класификации по възрастов показатели и изпълнителска проблематика. Независимо, че са представени в Приложение, те съдържат сериозен материал, който може да обслужи бъдещи изследвания в същата област, както и пряка изпълнителска дейност. Съдържанието им обогатява и разширява знанията за творческата активност на българските композитори в областта на мюзикълния жанр.

Представените приноси на дисертационния труд са точно формулирани и отразяват научното постижение на Цуцуманова. Несъмнено,

изследователската разработка е авторско дело, темата е актуална и иновационна в тази област.

Авторефератът вярно отразява цялостния текст и концепцията за развитие на труда. Публикациите са свързани с посоката на научните изследвания и са важна част от тях. Допълнителна и успешна творческа изпълнителска дейност, свързана със сценичното представяне на мюзикъли от съвременни български композитори, недвусмислено показва пристрастието на докторантката към този музикален жанр.

Предлагам на уважаемото Научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор” по т. 8.3. Музикално и танцово изкуство на Красимира Геогиева Цуцуманова.

02 .06. 2020 г.

София

Подпис:

(доц. д-р Христо Павлов)